

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre	4 korona
Fél évre	2 korona
Negyed évre	1 korona

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Horváth Antal könyvnyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési és hirdetési díjak intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

Szabad ország.

Hol van az az ideális földrész, amelynek ezt a nevet adhatnók: szabad ország? Nincs. Hiú rajongók megakarták csinálni ezt az országot. Valahol Afrikában kimértek egy-egy nagy darab földet, felosztották egyenlő részekre, mint a sakk-tábla mezejét és ide akarták telepíteni a szabad ország lakóit. Az ország ilyenformán meg lett volna, de hiányzott még a nemzet. A sakk-tábla figurák nélkül, királyok és parasztok nélkül mit sem ér. A szabad ország lakosság nélkül csak holt terület és semmi más.

Hát kezdték összekalapálni a nemzetet. A világ minden részéből terelték össze a hazátlanokat, a szabad ország lakóit. S ekkor kiderült valami. Kiderült, hogy a szabad ország megteremtésének eszméje fikció volt, hiú ábránd, ami meg nem valósulhat soha. Csupa rab-érzésű ember gyűlt a szabad ország lobogója alá. Az élet rabjai, akik még rá sem léptek a szabad ország területére, már is egymást taposták s egyenkénti gyöngegségük, vagy erejük szerint egymás fölé igyekeztek kerekedni. Legfőképp a szabad ország eszméjének megteremtője, aki természetesen mindjárt király akart. De hisz övé volt az eszme.

És a szabad ország szétomlott, mint egy álom. Aminthogy álom is volt csakugyan. Már a fogalomnak egy adott földterülethez való kötöttsége is azzá

tette. Már ez kizárta azt, hogy szabad lehessen.

Szabad ország tehát nincs a földön. Nincs, mert nem lehet. Ami van, az nincs a földhöz, nincs határokhoz kötve, ami van, az a szellem világában van.

Tehát a szellem szabad országa. A teremtés, aki az embert a bibliai tanítások szerint agyagból formálta, hogy ezzel is példázza földhöz kötöttségét, porlandóságát, lelket adott ebbe a rab külsőbe s ennek a léleknek a szárnyalásával emelte fel a földi halandót az isteni szabadság szférájába.

A szellem szabad országa tehát az ideális legfőbb jó, ami a földön lehetséges. Ebben van letéve az emberiség minden szabadsága s ebből is fejlődött az évezredek során minden konstitucionális földi szabadság is.

A szellem szabad országának határai túl mennek a földi körön, betöltik az egész mindenséget. S épen ezért ur a földi dolgok felett, ur a törvényeken, az intézményeken, a zsarnoki hatalmon, ur még a cárizmuson is.

A szellemi szabadság hatalmát az egész világ előtt fenségesen mutatta be az az eset, amely összeütközést eredményezett a szellem egyik szabad munkása és a földi hatalom egyik mindenható képviselője között. Gorkij Maxim, a volt rajzoló inas, pékmunkás, favágó, zsák-hordó, kórista, almaárus, vasuti őr, csavargó, és sómunkás az ő szabad írói

szellemének erejénél fogva erősebb íme a mindenható cárnál, a minden oroszok rettenetes uránál. Zsarnoki hatalmának gögös tudatában a fehéreképű cár elfogatta a világhíres író, de hamarosan szabadon is bocsátotta.

És ennek így kellett lennie. Gorkij Maxim egy szabad ország polgára, a szellem szabad országáé és jaj annak a nyomorult földi halandónak, nevezze magát akár cárnak is, aki az egyetlen igaz szabadságot akarja elnémitani. A föld kerekességén nincs más szabad ország, csak a szellemé s aki ennek határtalan határát akart rést ütteni, a fölött nem csak egy világ, de minden születendő világok ítélkeznek.

Az önálló gazdálkodás.

Hovatovább a magyar nemzetgazdaság oly polcra vergődik, hogy minden idegen befolyástól menten önállóan fogja irányíthatni sorsát. Epedve, de egyuttal bizonytalansággal várjuk azt az időpontot, amikor önálló gazdálkodási munkánkat meg fogjuk kezdeni, mert noha tagadhatatlan, hogy a sok viszontagság dacára gazdasági erőnknek meg vannak az önállóság előfeltételei, nem feltétlenül biztos, hogy ezt az erőt érvényre is fogjuk juttathatni.

A nemzetgazdának első, mellözhetetlen kötelessége az erők és viszonyok józan, higgadt, szenvedély nélküli mérlegelése és nem szabad magát elragadtatni az olyan tetszetős jelmondatoktól, minők a „Gyáva népnek nincs ha-

zöld sávok, szólni nem mert, még rivásra sem fogta, mert akkor kidobták volna. Ott pusztult volna el valahol az utszélén. Inkább végezte a dolgát, fejletlen teste megrokkant, de így mégis jutott száraz kenyérhez, néha tejet is kapott. Szegény János a tehenet szerelte legjobban. Az nem bántotta, sőt nagy gömbölyű szemével mindig olyan szomorúan nézett rá, mintha megértette volna János fájalmát és osztoszkodni akart volna benne.

A sehonnai gyakran gondolt a tehenre. Miért rugdossák, bántják a tehenet is? Pedig a tehen olyan jó. Nem árt senkinek, nem pusztít a takarmányban, mégis szinte táplálja az egész családot. Tejet ad. Állandóan sok, meleg, zsíros tejet. Abból élnek. Ő is, a gazdája is. Az egész család. Szegény tehen csak áldogál türelmesen, a kamrában, a konyha mellett — istállójuk nem volt — kórót rág, kérődzik s sohasem bög. János csudálkozott, hogy a tehen nem bög, amikor végigvágunk szikár lapoc-káján, míg a gyerekek mindjárt ordítózásba kapnak, mihelyt meglátják az apjuk nadrágszíját. Mikor a tehenet verték, iszonyuan elkeseredett szegény, a szeme szikrázott, fagyos, gémberegett ujjai ökölbe szorultak. De csak az ajtó-félfát merre megrugdosni, azt is csak akkor, ha nem látta senki.

Igy feledte saját sorsát, nem érezte, vagy nem tudta megérezni nyomorát, csak a tehenre gondolt. Éjjel ha felrázta álmából a vad hideg, beosont a kamrába, megnézte mit csinál a tehen. És gyönyörrel szívta magába az állat

forró leheletét. Aztán visszacompolygott s ujra elaludt.

Napközben azon töprengett, hogy egyszer majd tehenet vesz magának ő is. Majd ha mester lesz. S együtt fog aludni a tehenel, megfogja a lábát, odadörzsöli a fejét és répát ad neki nem kórót. Ő maga feji meg, s az összes tejet maga issza ki. Egyedül ő. Nem ad belőle senkinek. S akkor gazdag lesz, mert lesz tehene, sok tejet iszik, s nem veri meg senki. De a tehenet se bántják, mert aki hozzányulna, azt megöli. János hegyesre faragott egy darab fát, azt mindig magával hordta. Azzal öli meg azt az embert, aki a tehenét bántani merné.

Egyszerre csak még hidegebb lett. Az ablakok befagytak, az országut valóságos jégmezővé vált, s iszonyu szél vágatott végig a falun. A gazda még többet káromkodott, a gyermekek üvöltöttek, s a falu határán éhes ordások mutatkoztak. Az utolsó falat kenyér is elfogyott, munka nem volt s nagyhirtelen a tehen is megbetegedett. Nem adott annyi tejet, mind eddig. S amit fejt az asszony, az is rossz volt. János rettenetesen megijedt, mert azt hitte, hogy a tehen el fog pusztulni. A tehen még szomorúabban nézett rá, mint eddig, különösen akkor, ha verték. De mennél jobban verték, annál kevesebb tejet adott. Végül teljesen kiapadt.

Most már minden éjjel beosont a kamrába s vigasztalta a szegény állatot. Éjjel egyőjüket se bántották, se őt se a tehenet. Lefeküdt a

TÁRCA.

Szökevények.

Írta: Berkes Imre.

Irtózatossá hideg volt, a szegény sehonnai János nagyon megsínylette a tél fagyát. Egész nap talpon volt, fát vágott, vizet hordott, forgácsot szedett, a tehenet gondozta s a sivató gyereket ringatta. Ruhája leritt róla, lába kilátszott a keservesen összebugyolált cipőfélekből, szöke, fésületlen haja csak nagyon nyomorúságosan védte meztelen nyakát. Estére kelve éhesen, félig megfagyva, agyongyötörve dőlt a konyhában lévő rozoga vackára, imádkozott, még egyszer a szomszéd kamrában kérődző tehenre gondolt, amely sohasem bántotta, megrázkódott, aztán elaludt. Aludt hajnalig, mint a tej.

Sehonnai volt szegény János, mert csakugyan nem volt senkije. Gazdája, a nyers asztalos, ugy szedte fel a szomszéd faluban, vitte haza; ugy gondolta, hogy a sok kópláló között az idegen is csak eléledgél. Inas meg kellett neki. Munka ha egyéb nem, száraz dajkai, mindig akadt a háznál. Mert sok gyermeke volt az asztalosnak s rettenetes nyomorban élt, főleg télviz idején, amikor minden munka megcsappant. Nagy bajában sorra verte gyermekeit, s ilyenkor János sem kerülheite ki sorsát. Egy darab léccel ütötte a tizenkétéves vézna fiut, akinek testén csak ugy dagadoztak a kék és

zája“, „Próba szerencse“ és sok más, mert a nemzet gazdasági tehetségét, vagyonát, jóllétét kísérleti nyulnak tenni nem szabad.

Ha kívánjuk az önálló gazdasági berendezkedést — és melyik jó hazafi ne kíváná? — akkor gondoskodnunk kell arról, hogy meg legyen a biztos, megingathatlan alapja. A vámközösség évtizedei alatt hol öntudatlanul, hol tudatosan elő lett készítve a talaj az önálló munkához. Öntudatlanul: amennyiben a vámközösség keretében és nem számítva annak elejtésére, gyararítottuk ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi tevékenységünket és fejlesztettük ezeken a tereken munkaképességünket; öntudatosan: amikor hangosan követeltük, hogy ne kelljen a közös munka gyümölcseit mással úgy megosztanunk, hogy e mellett károsodunk és iparkodunk szomszédunkat ipar és kereskedelem tekintetében nemcsak elérni, de túlszárnyalni is.

Ime, látszik, hogy az önállósítás iránti törekvés határozottságát tetteinkkel is támogatjuk. Miért mutatkozik mégis határozatlanság, miért akadnak mégis, kik az önálló vámterületet nem tartják részünkre kívánatosnak, még pedig olyanok, kik igaz hazafiaknak vallják magukat és — nagyon csekély kivétellel — bizonyára azok is? Azért, mert gazdasági önállóságunk állapota még meglehetősen homályos előttünk. A statisztikai adatok, különösen a közös adatok megbízhatása nem áll kétségen felül, a mi különleges mérlegünket ezekből megcáfolhatatlanul nem lehet megállapítanunk; gazdasági berendezkedésünk, intézményeink a közösségre lettek kontemplálva, ezen az alapon felépítve, fejlesztve.

Számtalan érdekszál köti egybe a két államot gazdasági téren. Ha felbogyozuk e szálat, ha elvonjuk a régi alapot, melyre építettünk, kétszeresen erős új bázist kell adnunk nemzetgazdaságunknak. Ma azonban ez még nincs meg, lehet hogy éppen azért nincs, mert nem dolgozhattunk önállóan. Az önállóság hívei tehát azt hiszik, hogy céljukat sohasem fogják elérni, míg vámközösségben maradunk Ausztriával s ezért erőlyesen követelik a különválást, míg az ellenkező állásponton lévők az önállóságot kísérletnek tartják, mely esetleg végzetes következményekkel járhat.

A kérdés immár aktuálissá vált s lehet, hogy már legközelebb döntő fordulat fog beállani. Annyi bizonyos, hogy az önálló vámterület

lábához s magához szorította. Aztán felkelt s a másik lábához telepedett. Azt is megsimogatta. Itt nem is fázott. A tehén feléje fordította okos fejét s nézte a sötétben a gyereket. János ilyenkor azt hitte, hogy a tehén kizárólag az övé, nem a gazdáé. Jól tudta, hogy őt szereti, nem a gazdáját, aki husággal veri. Aztán megtapogatta a nyakát, hátát s végül alája fektült. az állat úgy vigyázott, nehogy megrágnja egyetlen barátját.

Aztán történt valami. János azt hitte, hogy a gazdája megbolondult. A rut, nyers ember egész nap léccel verte őket. A tehenet, a kilencéves Sárít, a görbehátú asszonyt, az ötéves Ferkót; még a szomszédnak is nekiment. Egész nap bőgött a ház. Csak János nem sirt. S a tehén nem bőgött. Ők csendben maradtak. Este újra bement a kamrába a gazda s fejni próbálta a tehenet. Nem adott tejet. Újra megdőfölte. A tehén megrokkant s elterült a földön. János szikrázó szemekkel leste a gazdát. Le akarta szurni a hegyes fával a megdühödt embert. De nem mozdult, ott kuporodott tovább hideg vackán.

Ejjel nem aludt. Gondolkodott. Elhatározta, hogy megszökik. Hová megy, azt még nem tudta, de azzal tisztában volt, hogy reggelre már nem lesz itt. Világgá megy... Valahol csak megkönyörülnek rajta. Nem akarta, nem bírta tovább nézni a tehén szenvedéseit.

A tehén... Ahogy újra eszébe jutott, meg rázkódott egész testében. Itt hagyja egyetlen barátját, aki őt megértette, s akinek a sorsa

csak évek múlva fog létesülhetni, mert Ausztriával és idegen államokkal kötött szerződéseink csak évek múlva járnak le. Am azért nem lehetetlen, hogy a vámközösség felbontása már egy-két hónap múlva el fog határozatni. Míg tehát gazdasági önállóságunk életbe lép, még marad időnk, hogy a szükséges előkészületeket megtehesük. Az átmenet így meg lesz könnyítve. Körütekintésünkön, ügyességünkön, élelmességünkön fog múlni, hogyan aknázhajjuk ki az ujonnan teremtett helyzet előnyeit.

Tán egy szebb jövő kezdetén állunk mely meg fogja végre hozni, a mire oly régóta várunk: az általános jóllétet. Vajha úgy lenne!..

Ujdonságok.

— **Ismét választunk.** Nagy nap küszöbén állunk. Kedden dől el: kit küld fel követül a szegvári kerület az országgyűlés képviselőházába. Novák Józsefet-e, aki a béke embere és a szabadelvűség hirdetője, vagy Mezőfi Vilmost, aki a társadalmi rend megbontásán buzgólkodik már hónapok óta a tanyák világában? Kínosan érdekes kérdés, mire teljesen lehetetlen e pillanatban feleletet adni. A Mezőfi-párt, multkori többségében bizva, olyan elbizakodott, hogy készpénzül veszi jelöltjének diadalát s — mint halljuk — a népkörben már arról is beszélnek, hogy a jövő hét valamelyik napján ő felsége külön kihallgatáson fogadja az egy tagból álló szociálista-párt elnökét. A Novák-párt föltűnés nélkül, csendben dolgozik és szintazonképpen meg van bizonyosodva győzelmé felől. A szociálistáknak a szélrózsa minden irányából összetoborzott kortes-gárdája már-már föleszi a tanyai gazdák összes eleségét, dacára annak, hogy Mezőfi ur 50 forintjával fizeti az agitátorokat. Buzdítólag ide lelt járt pénteken még Benedek János Kossuth-párti képviselő is, aki ugyan kutyához csapta a csapatot, mert miközben nálunk azt hirdette, hogy Kossuth Ferenc és pártja küldötte őt ki a Mezőfi támogatására, azonközben érkezett le Kossuth távirata, hogy minden ilyen híresztelés misztifi-

azonos az övevel? Ki fogja ezután megvigasztalni a tehenet, ki simogatja meg nyakát, lábát? Ki beszélget vele éjszakánként évadján, a mikor a többiek alszanak? Kinek panaszodik ő rettenetes sorsáról, ha hűtlenül cserbenhagyja hű barátját? Kinek néz rá vigasztaltan, okos, bús, nagy szemével, mintha azt mondaná:

— Ne félj fiam, János, ne csüggedj! Lesz ez még máképpen is.

Láz gyötörte. Magára hányt a piszkos condráit, befutott a kamrába. A tehén már fölállt. Őt várta. Azt is a láz gyötörte. Még sohasem volt ilyen forró a levelete.

— Elmegyek, — mondta János halkán.

A tehén mintha tagadólag rázta volna a fejét.

János gondolkodott s újra megszólalt:

— Nem maradhatok. El kell mennem.

De azért nem mozdult. Ott állt szilárdan, minden izében remegve. A sötét jövő előtt, miközben meggyötört lelkében új gondolat vilant meg.

— Igen mennünk kell. Nem maradhatunk itt tovább.

Aztán nyugodtan, higgadt kézzel oldta meg a tehén kötőfékét, megcirógatta s hajtotta kifelé. Az lassan indult meg, a konyhán át kijutott az udvarra, onnan a sikos országútra.

Mentek egy jobb jövő elé; a tehén hátrahátranézett s okos szemével hívta, csalogatta maga után kis barátját.

János hajtotta a tehenet.

káció, Kossuth Ferenc nagyon is jónéven veszi, ha a helyi érdekek szem előtt tartásával — elveik megóvása mellett — az összes függetlenségi polgárok Novák József adják szavazatukat. Vázsonyi Vilmos viszont Mezőfit ajánlja. — A kerület összes függetlenségi körei hivatalos úton közölték a szabadelvű-párt végrehajtóbizottságával, hogy Novák József megválasztását teljes erővel és a biztos győzelem reményében annál is inkább támogatni fogják, mert hiszen köztudomásu, hogy Károlyi Sándor, Károlyi László és Károlyi Imre grófok is ugyanezen pártot segítik előre a földosztó jelölt ellenében. — A járási főszolgabíró ur egyenes fölkerése folytán e helyütt hozzuk köztudomásra, hogy a fővárosi lapokban célzatosan közölt azon híresztelés, mintha ő csak gondolatban is támogatná az itt handabandázó Mezőfi-pártot, teljesen légből kapott koholmány, sőt merőben alávaló rágalom. Ő föltétlenül híve volt eddig és minden körülmények között kitart ezentulra is a mai kormányelnök politikai hitvallása mellett.

— **Tanítóba.** A Csongrád megyei Tanítóegyesület (Alföldi tanítóegylet) tiszántuli járásköre Mindszenten, március hó 4-én táncmulatságot tart, melyre már eleve is fölhívjuk az érdeklődők figyelmét. Az izéletes meghívók a napokban fognak kibocsáttatni. Amint előrelátható, e táncmulatság egyike lesz az idei farsang legsikerültebb vigaszágainak.

— **Csizmadia Gyula** róm. kath. káplán Mindszenten a napokban foglalta el új állását. Gróf Csáky Károly püspök ugyanis őt dispónálta Kósa József helyére, aki Csongrádra távozott. Hiszszük, hogy ő is, mint elődje, jól fogja magát találni körünkben.

— **Kinevezés.** Tóth János járási díjnokot, lapunk zamatos tollú, derék munkatársát, jól megérdemelt kitüntetés érte a napokban. Csató Zsigmond főispán ugyanis üresedés folytán Tóth Jánost vármegyei irnokká léptette elő. Amennyire fájlaljuk jó tollú munkatársunk távozását, épp úgy örülünk megérdemelt előléptetésének.

— **Az artézi kút baja.** A község háza melletti artézi kút betonja több helyütt megrongálódott, ami alapos javítást vesz igénybe. A község képviselőtestülete elhatározta, hogy a rossz csöveket mielőbb újakkal cserélteti ki.

— **A Mindszent-félegyházi vasut.** Nagyon üdvös és messze kiható eszmét pendített meg Matthias János vasutépítkezési vállalkozó. Ő ugyanis Félegyházától Mindszentiig egy vasut kiépítését vette tervbe, amelyet saját költségén építtetne ki. Félegyháza város most átírt ez ügyben Mindszent község előljáróságához, amely szerint meghívja a február hó 17-én Félegyházán tartandó vasutépítési értekezletre. Mindszent község képviselőtestülete 7 tagú küldöttséget meneszt a ránk nézve is nagyon fontos értekezletre.

— **Az új fiúiskola.** Az új fiúiskolára vonatkozó építkezési engedély a minisztériumtól érkezett a község előljáróságához. Most már csak a kibővített iskola-bizottságon van a sor, hogy az építési munkálatok a tavasszal megkezdődhessenek.

— **Gyűlések a vármegyén.** Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 20-án délelőtt 10 órakor tartja, a vármegyeház nagytermében, ez évi első évnegyedes rendes közgyűlését, melynek tárgysorozatára a következő általánosabb érdekű ügyek vannak kitűzve: Alispáni évnegyedes jelentés. — Belügyminiszteri rendelet a várm. gyámpénztári szabályrendelet jóváhagyásáról. — Sopronvármegye pártolás végett megküldött felirata a vándor cigá-

nyok kóborlásának megakadályozása tárgyában. — Beregvármegye felirata a népoktatásügyi törvényjavaslat sürgős parlamenti tárgyalás alá vétele ügyében. — Alispáni jelentés a beruházási alap terhére kiépítendő utak építési munkáira megkötött szerződések jóváhagyása tárgyában. — Szabályrendelet a gazdasági cselédlakásokról. — Szentes város képviselőtestületének az Erzsébet királyné alap visszavonása, a múlt évi novemb. 28-ki közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésének megtagadása és a tisztviselői fizetésemelés életbeléptetésének elodázása tárgyában hozott, megfőlebbezett közgyűlési határozatai.

— **A Mindszenti Önszegélyző Szövetkezet** folyó évi február hó 26-án délután 2 órakor tartja saját helyiségében XVII-ik rendes évi közgyűlését, melyre a t. részvényecs tagok ezúton is meghívotnak. Fenti szövetkezet zírásamását lapunk mai számában a hirdetésoldalon közöljük.

— **Iparosok és kereskedők bálja.** A „Mindszenti Iparosok és Kereskedők Köre“ ma, vasárnap este tartja a kör összes helyiségében (Kovács Imre vendéglője) zártkörű farsangi bálját, mely ez alkalommal különösen jólsikerültnek ígérkezik. A figyelmes rendezőség, mely a vigasság sikerén nagyban fáradozik, a hölgyeket elegáns táncrenddel fogja meglepni. Itt említjük meg, hogy a belépőjegyek már majd mind elfogytak. Aki tehát nem akar kimaradni, az siessen megváltani a jegyét.

— **Revolveres multság.** A szomszédos Kistelekről írják lapunknak, hogy ott a napokban csaknem halálos kimenetelű verekedés volt egy kocsmában. Néhány nap előtt Csipák András kisteleki lakos kocsmájában engedély nélkül bálát rendeztek. A multság alatti Kucsóra Pál és Tóth Andor Pál bál vendégek összeveszttek. Ebből verekedés és háborúság lett és harc hevében Kucsóra Pál revolvert rántva elő, ötször rálőtt Tóth Andor Pálra, de szerencsére a fegyver mind az ötször csúfítottköt mondott. A többi legény erre rátámadt Kucsórára és úgy elverték, hogy hónapig kell az ágyat nyomnia. A csendőrség ez ügyben vizsgálatot indított.

— **Választási harc a szegvári kerületben.** A szegvári kerületben tudvalevően folyó hó 14-én, azaz két nap múlva lesz a pótválasztás. Novák József szabadelvűpárti és Mezőfi Vilmos szocialista jelöltek között, akik a január 26-iki szavazás alkalmával legtöbb szavazatot kapták. A kortesharc a kerületben nagyon élénk. Mezőfi, a szocialista jelölt f. hó 7-én Fabiansebestyénben járt, ahol a csárdában programbeszédet mondott, melyet azonban a fabiani választópolgárok folyton megzavartak, visszaadva a kölesönt a szocialista jelöltnek, aki most Kossuth Ferenc nevével takarózik, bár a 48-as párt elnöke, egy nála járt szegvári küldöttség előtt kereken megtagadott minden közösséget Mezőfi vel, aki izgatva járja be a kerület összes községeit.

— **Aki saját temetésén énekel.** Ez is aligha fordult még elő és most se esett volna meg, ha Edison időközben fel nem találja a fonográfot. Cork (Irország) városának egyik szép hangú polgára ugyanis halála előtt, amikor birtokában volt még baritonjának, benékelte egy gyászadalt a fonográfba s végrendeletében meghagyta, hogy a temetésén szólaltassák meg ezt a fonográfot s ezenkívül halálának minden évfordulóján is csendüljön fel hangja, amelyben egyébként nyilvános hangversenyeken sokat gyönyörködtek. A különös végrendelet legelső pontja már teljesült. A végrendeletkező ugyanis a minap meghalt s gyászszertartás után a templomban a koporsóra állított fonográfot csavartak egyet s felhangzott a saját temetésén közreműködő halott éneké.

— **Nem szabad a fejen járni.** Bizonyára igen kevesen vannak, akiknek az volna az ambíciójuk, hogy a fejükön járjanak, a berlini rendőrség egy konkrét eset kapcsán mégis szük-

ségesek látta kimondani, hogy tilos a fejen való járás. A múlt év novemberében egy Goldfeld Baptist nevű artista működött a berlini Wintergartenben s ott azzal produkálta magát, hogy a fejen járt. Sokan azzal gyanúsították akkor, hogy láthatatlan dróthoz van erősítve. Ez sértette a Goldfeld Baptist ur művészi önértékét s egy szép napon a járólékek nagy ámulatára a fejen sétált végig a Friedrich-strassen. Mindenkinek nagyon tetszett a dolog, csak a rendőrségnek nem, amely durva kihágás címén pörbe fogta a szegény önértékes artistát és husz márka pénzbüntetésre ítélte.

— **Az elvtárs.** Sörös Pálné Lantos Franciska mindszenti asszony a napokban Szentesen járt tárgyaláson. Mivelhogy dolgát még a délelőtti órákban elvégezte, az esti vonatindulásig pedig várni nem akart: nekibátorodott a nagy utnak. Jött egyhangú kattyogással hazafelé, amint Szegvár közelében észre veszi, hogy az egyik bocskorjának éktelen nagyokat kaffog a talpa.

És ahogy Lantos Francis jobban szemügyre vette a saruját, hát bizony meggyőződhetett arról, hogy az a talp száz lépést sem bír ki, annyira lefeszett a bocskoráról.

Kapta magát, bement egy közeli házba, amely a falu végén fekszik.

— Adjanak már egy tűt, meg fonalat — mondta könyörülettel esdő hangon — hadd varrom mög a bocskorom.

A kis házikóban csak az asszony volt otthon, aki gyanus szemmel fűrkészte az idegent és olyan ábrázatot vágott, mintha adna is, meg nem is. Végre megszólalt:

— Hát aztán kicsoda maga?

— Lantos Francis vagyok, mindszenti asszony...

— De vajon „elvtárs“-e? Mert ha nem az, akkor nem adok se tűt, se fonalat... — jelentette ki a háziasszony kereken.

— Avvagyon én, szentöm, az, elvtárs! Mindig is avvótam, igazi elvtárs!

Amire aztán nyomban előkerültek a kívánt szerszámok. De más is került az asztalra a javítási procedúra után: foszlós kalács, pálinka. Később bor is akadt...

Lantos Francis vigan falatozott a szép fehér kalácsból. Néha pálinkát is ivott, vagy bort. Ahogy jött. Mert hát ebben a téli időben igazán jól esik az ilyesmi.

— Hát a Mezőfi urat ismeri-e, elvtárs? — törte meg a lukulluszi lakoma csöndjét a háziasszony.

— Nálunk ögyelgett a multkor — veti oda egyhanguan Francis.

— Ugye, aranyos ember?

— Hej, nem bánom én, akármilyen. Csak nincs a Novák nagyságos urnak párja! Ő gyamolítja a szegényeket pénzzel is, fával is, földdel is, de Mezőfi csak szóval hitőgeti...

A háziasszony elsápadt. Szinte ökölbe szorul a keze, amint fogai közt kiadja a szót:

— Hát micsoda elvtárs vagy te, nyomorult!

— **Negyvennyolcas!** — vágta ki a szót diadalmasan Lantos Francis, de aztán meg is iramodott ám kegyetlen, mert csak így bírt megmenekülni az utána hajigált bögrék, fizek és talak ütésétől, melyek záporoként hullottak utána.

— **Az ittas állapotban tett váltóalírási érvénytelen.** Egy váltóperben a kifogásoknak hely adatott, mert a tanúk vallomásaival beigazolást nyert, hogy alperes a váltó aláírásakor nagyfokú ittasága folytán cselekvőképességében annyira korlátolt volt, hogy érvényes váltónyilatkozatot nem tehetett. Ezzel a most hozott ítélettel új irányt követnek a bíróságok, mert eddig azt a kifogást, hogy a váltóadás a váltó aláírásakor beszámíthatatlan, részeg állapotban volt, nem fogadták el, amikor az adós a váltó aláírására vonatkozó körülményeket, mint saját tapasztalatán alapulókat adta elő.

— **Az ideai sorozás elhalasztása.** Nyiri Sándor honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amely, tekintettel arra, hogy az ideai ujoncjutalékok a törvényhozás még nem szavazta meg s így a sorozás a szokásos időben aligha lesz megtartható, az állításnak az ex lexben való megtartásáról rendelkezik. E rendelet értelmében, kevés doiguk akad egyelőre a sorozó bizottságoknak. A miniszter elrendelte, hogy a sorozó bizottságok március és április hónapokban csak a hadkötelesek ellátásra szoruló férfi hozzátartozóinak keresetképességét vizsgálják meg, a hadkötelesek közül pedig csak azokat a magyar állampolgárokat, akik a múlt évi sorozáson valami okból meg nem jelenhettek.

— **A pálinka.** A tanyán bibliamagyarázatot tartott a híveinek a plébános.

— A pálinka legnagyobb ellenségeitek, híveim — mondotta többek között.

Nagy István tehetős gazda közbekiált:

— Meglehet főtí ztelendő atyám, — de az írás azt tanítja, hogy még ellenségeinket is szeressük...

— De azt nem tanítja, hogy le is nyeljétek, — torokolta le az alkalmatlan ikodó pálinka-védőt ügyesen a pap.

— **Gyermekszáj.** Hittanórán történt meg a következő humoros eset: A hitoktató, a Miatyánk magyarázatába merülve, megkérdezi az egyik szurkoló kis diáktól:

— Kitél kered k s fiam a mindennapi kenyeret?

— Hát éd's apámtu, meg osztég, amikor ökeme nincs otthon, hát magam is tudok ám vágni akkora karéjt, mint a tisztelendő ur kezétányérja!...

— **A téli választások humora.** Amilyen keservesnek látszott a már lezajlott téli választás dermesztő hidegével, éppen olyan mulatságos is volt itt-ott előforduló jóízű humorának melegével. Egy szomszédos választókerületben történt, hogy egy szavazó honpolgár, aki egyik nap ezen, másik nap már a másik párton volt, ehhez kepest két zászlóval is bírt. Az egyik jelölt főkortese a községbe jövet éppen a másik jelölt lobogóját látta a szavazó polgár házában kitűzve. Szemrehányást tett ezért a magyarnak, mondván:

— Hát maga már elpártolt?

— Nem bíz én! — mond az atyafi — csak éppen gondokozóba vagyok.

— Miről?

Arról, hogy hát mért vagyok én hitványabb ember, mint a többi?

— Hogy, hogy?

— Hát bizony úgy, hogy a többi 10 pengő forintot kapot, én meg csak ötöt.

— Azt se érdemli meg. Most is a másik jelölt zászlója van a házában.

— Az ugyan nem sokat tesz, uram! Tíz pengője akkor nyomom ki az urak lobogóját, mikor akarom!

— Akkor azután szavát is adja ám!

— Szavamat adhatom, de a szavalammal má' várazok!

— Meddig?

— Utolsó minutáig! Mer' akkor böcsös az ember.

— **Főifordult világ.** Egy 82 éves falusi paraszt ember, id. Deák Sándor írta a következő verset, mely egészséges észjárásánál és szép egyszerűségénél fogva akkor is megérdemlené a közlést, ha a szerzője kevésbé érdekes ujságokkal dicsekednék is:

Ma már a kis gyerek veri meg az apját,
A nő meg viseli a férfi kalapját.
A hitelezőjét üldözi az adós,
Szelid az anyós mi id, a vő meg harapós,
A levegőtől is fizetünk ma adót
És pártigoljuk a leghuncutabb csalót.
Ezelőtt a zsémlye beillet cipónak,
Nagyító üvegen nézzük ma diónak.
Furesa világ van most, én csak annyit mondok,
Bírónak bevalnak már a sült bafondok.
Meg a nap sem úgy süt, mint valaha régen,
Egyik ember vájkál a másik zsebében,
A templom küszöbét a fű benötte már,
A börtön kulcsain fénylik a napsugár!
Csak már vége lenne ennek a világnak,
Hiszen verset is már lopkodva csinálnak!

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL.

Horváth A. könyvnyomdája.

Mindszenti Önszegélyző Szövetkezet.

Meghívó.

A „MINDSZENTI ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET“
1905. évi február hó 26-án délután 2 órakor Mindszen-
ten, saját helyiségében (Schwab Dávid ur házában)
XVII-ik (újraalakulás VI-ik)

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉST

tart, melyre az összes tagok ezennel meghívotnak.

Elintézendő tárgyak:

1. Igazgatóság jelentése 1904. évről.
2. Számadások megvizsgálása és a fölmentvény megadása iránti intézkedés.

3. A tiszta nyereség felosztása iránti intézkedés.
4. Tisztviselők tiszteletdíjainak megállapítása.
5. Az igazgató, igazgatóság és a felügyelő-bizottság újra-választása.
6. Pénztárnok és könyvelő választása iránti intézkedés.
7. Egyéb tárgyalandó ügy a közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatónál bejelentendő.
8. Netáni indítványok.

Mindszent, 1905. évi január hó 27-én.

Gelsy Péter,
igazgató.

Jegyzet. Az eredeti mérleg és zárszámadás, úgy az igazgatóság és fel-
ügyelő-bizottság jelentése az intézet helyiségében közszemlére vannak kitéve
és azokat a részvényesek a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Bevétel

Pénztári forgalom 1904. évben

Kiadás

Lap- szám	Megnevezés	K	f	Lap- szám	Megnevezés	K	f
58	Pénztári maradvány 1904. január 1-én	2628	25	25	Jutalékokra	319	30
53	Kölcsönök utáni kamatokból	6272	—	48	Visszleszámított váltókra	3090	—
54	Előlegek	1639	84	50	Adóra	249	39
55	Kölcsönök visszafizetéséből	27573	20	51	Üzleti költségekre	400	49
56	Előlegek	4533	—	52	Tiszteletdíjakra	1460	—
57	Törzsbetétekből	28056	80	55	Kölcsönökre	37514	22
60	Betétből	3500	—	56	Előlegekre	16125	—
62	Bírságdíjakból	404	12	57	Törzsbetétekre	62	—
62	Átiratási díjakból	43	—	59	Vegyesekre	194	85
				61	Betétre	12000	—
				58	Pénztári maradvány 1904. december 31-én	3324	96
		74650	21			74650	21

Tartozik

Mérleg-számla

Követel

Lap- szám	Megnevezés	K	f	Lap- szám	Megnevezés	K	f	K	f
	VAGYON				TEHER				
5	Felszerelések	70	—	18	Tartalékalap			1849	15
53	Hátralékos kamatok kölcsönök után	382	60	53	Előre bevett kamatok kölcsönök után			913	72
54	„ „ „ előlegek „	929	13	54	„ „ „ előlegek „			63	38
55	Kölcsönök	83792	84	57	Törzsbetétek			113099	80
56	Előlegek	36018	—	60	Tőkésített osztalék			10358	48
58	Pénztár	3324	96	20	Nyeremény áthozat 1903 évről	4	75		
61	Betét	8622	77		Folyó évi nyereség egyenlege	6851	02	6855	77
					Összes nyereség				
		133140	30					133140	30

Tartozik

Veszteség- és Nyereség-számla

Követel

Lap- szám	Megnevezés	K	f	K	f	Lap- szám	Megnevezés	K	f
	VESZTESÉG						NYERESÉG:		
5	Leírás felszerelésekből			10	—	53	Kölcsönök utáni kamatok	6521	11
18	Tartalékalap utáni kamat			88	05	54	Előlegek	2188	—
47	Visszleszámítási „			25	20	61	Bírságdíjak	404	12
50	Adó			249	39	62	Átiratási díjak	43	—
51	Üzleti költségek			400	49	20	Betét utáni kamat	122	77
52	Tiszteletdíjak			1460	—		Nyeremény-áthozat 1903. évről	4	75
59	Vegyesek			194	85				
20	Nyeremény-áthozat 1903. évről	4	75						
	Folyó évi nyereség egyenlege	6851	02						
	Összes nyereség			6855	77				
				9283	75			9283	75

Mindszent, 1904. évi december hó 31-én.

Vitos János
könyvelő.

Baksay Illés
aligazgató.

Gelsy Péter
igazgató.

Apró Ferencz
pénztárnok.

Seres József
ig. tag.

Almásy László
ig. tag.

Keresztes Áron
ig. tag.

Gyovay András
ig. tag.

Pap Pál Pál
ig. tag.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk:

Mindszent, 1905. február hó 6-án.

Korom Gáspár
f. b. tag.

Pánczél Károly
f. b. tag.

Baksay József
f. b. elnök.

Falta Gyula
f. b. tag.

Gémes Lajos
f. b. tag.